

УДК 373.3(477)

В. Ф. Пушко

ДО ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Сьогодні реформа початкової школи дозволить зробити школи більш незалежними, а дітей – більш зацікавленими. Учням приємно буде ходити до такої школи, де прислухаються до їхньої думки, вчать критично мислити, не боятись висловлювати власну думку та бути відповідальними громадянами. Центральне місце у системі освіти належить школі. На відміну від університету, в школі ще можна вирівняти дисбаланс у розвитку дітей. Світогляд закладається саме в школі. У школі формується особистість, її громадянська позиція та професійні якості. Тут вирішується, чи людина захоче і чи зможе навчатися впродовж життя [1].

3 вересня 2017 року в Україні запустили пілотний проект «Нова українська школа», участь в якому беруть 100 навчальних закладів з різних регіонів. У цих закладах апробують нові програми, які ґрунтуються на тому, щоб забезпечити компетентнісний підхід до навчання. У пілотному проекті беруть участь лише ті заклади освіти, чії вчителі виявили власне бажання. Усі вчителі, які в цьому навчальному році набирають перші класи проходять відповідне навчання. У новому законі передбачено поділ середньої освіти на три рівні: початкова освіта тривалістю чотири роки; базова середня освіта тривалістю п'ять років; профільна середня освіта тривалістю три роки. Навчання учнів за програмами дванадцятирічної повної загальної середньої освіти починається: для початкової освіти – з 1 вересня 2018 року; для базової середньої освіти – з 1 вересня 2022 року; для профільного середньої освіти – з 1 вересня 2027 року.

Державний стандарт початкової освіти, за яким навчаються першокласники з 1 вересня 2018 року, було прийнято на засіданні КМУ. «Створення нового стандарту початкової освіти – це був складний крок, який передбачав переосмислення і застосування нових підходів. Ми повинні були вирватися з прокрустова ложа тільки виключно знань. І, думаю, нам це вдалося. У майбутньому, можливо, ще будуть зауваження до стандарту, тому що ми всі ростемо, змінюємося, але той документ, який існує сьогодні, – він дійсно інноваційний і він надихає», – зазначила міністр освіти Лілія Гриневич [3]. У стандарті визначено загальні та обов'язкові результати навчання за 9 галузями: мовно-літературною; математичною; природничою; технологічною; інформатичною; соціальною і здоров'язбережувальною; фізкультурною; громадянською та історичною; мистецькою.

Віктор Громовий також стверджує, що реформування шкільної освіти в Україні – досить суперечливий процес, позитивний ефект від якого не буде таким швидким, яким його хотіли би бачити посадовці та частина батьків [2]. «Діти дуже рано втрачають мотивацію для навчання – ще в початковій школі, хоча ще 15–20 років тому втрачали мотивацію до навчання значно ближче до старшої школи – у 8–9 класі, – констатує

Іванна Коберник. – Якщо діти любитимуть українську школу, любитимуть навчання як процес – це вже буде проміжним результатом» [1]. Ми спостерігаємо, як діти швидко втрачають інтерес до навчання. Чому вони не люблять читати? Тому що вони читають у підручниках і в тій навчальній класичній літературі твори далекі від того, що їх оточує, від сучасного життя. І ви не можете навчити дитину добре читати і полюбити читання, якщо ви їй весь час підсовуєте тексти, які для неї зовсім не цікаві [2]. Протягом навчання від учня не чекатимуть заучування матеріалу та бездумного відтворення інформації. Сучасна школа має формувати в дітей компетентності, виховувати цінності, вчити досліджувати, експериментувати. Знання, уміння й навички дитина має здобувати через власний досвід, через те, що вона сама спробує, перекладе, виміряє і таким чином зробить висновки. Новий закон передбачає, що дитина вийде зі школи, набувши десять компетенцій: спілкування державною та іноземними мовами, математична, загальнокультурна та екологічна компетентності, підприємливість, інноваційність, уміння навчатися упродовж життя. Доречно відзначити, що професія педагога – одна з основних у сучасному світі. Від його зусиль, майстерності й компетенції залежить майбутнє всього суспільства. «Закон про освіту» дозволяє вчителю бути вільним у виборі, як саме вчити дітей, користуватися власними планами та рекомендує лише дотримуватися стандартів.

У початковій ланці перші два роки – це адаптаційно-ігровий цикл. Упродовж першого-другого класів учень звикатиме до шкільного життя. Навчання протягом цього періоду організують ігровими методами та обсяг домашніх завдань значно зменшується. Учителі мають володіти сучасними методиками, які гарантують засвоєння освітнього Стандарту. Звичайно, що учитель реформованої школи має розвивати дитину і створювати атмосферу, у якій дитині цікаво і вона хоче навчатися, творити та самостійно вчитися. Навчальні завдання і час на їхнє виконання визначатимуть вчителі з урахуванням індивідуальних особливостей школярів. Традиційних оцінок теж не буде, адже найважливіше завдання вчителя підтримувати в кожному учневі впевненість і мотивацію до пізнання. У 3-4 класах навчання учні почнуть вивчати основні предмети. Завдання другого циклу – сформувати в школярів почуття відповідальності і самостійність.

Таким чином, у зв'язку зі змінами у програмах нова школа матиме випускника, який буде цілісною особистістю, патріотом, відповідальним громадянином, інноватором, людиною, що може знаходити унікальні рішення, не губиться, критично мислить і бере на себе відповідальність. За експертними прогнозами, у 2020 році найбільш затребуваними на ринку праці будуть вміння навчатися впродовж життя, ставити цілі та досягати їх, працювати в команді, спілкуватися в багатокультурному середовищі [1].

Список використаної літератури

1. Концептуальні засади реформування середньої освіти «Нова українська школа» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://osvita.ua/doc/files/news/520/52062/new-school.pdf>. – Назва з екрана. – Дата звернення:20.04.18. **2. Зміни ЗНО та перепідготовка вчителів:**

нововведення української освіти у 2018 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://ukr.segodnya.ua/ukraine/start-12-letki-i-perepodgotovka-uchiteley-glavnye-novshestva-v-ukrainskom-obrazovanii-v-2018-1103173>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 16.04.18. **3. Нова українська школа – це школа для життя у XXI столітті»** – інтерв'ю з міністром освіти і науки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://hromadske.ua/posts/nova-ukrainska>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 12.05.18.

Пушко В. Ф. До проблеми організації освітнього простору Нової української школи

У статті здійснено теоретичний зріз проблеми щодо організації освітнього простору Нової української школи на підставі аналізу поглядів педагогів, методистів, науковців, які взяли участь у тематичних дискусіях про цінності Нової української школи та роль вчителя у ретрансляції цих цінностей, із залученням педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти.

Ключові слова: реформа, нова школа, Державний стандарт початкової школи, «Закон про освіту», компетентнісний підхід, адаптаційно-ігровий цикл, освітній простір, інноватор, програма, ретрансляція, мотивація, знання, уміння та навички.

Пушко В.Ф. К проблеме организации образовательного пространства Новой украинской школы

В статье осуществлен теоретический срез проблемы по организации образовательного пространства Новой украинской школы на основании анализа взглядов педагогов, методистов, ученых, принявших участие в тематических дискуссиях о ценности Новой украинской школы и роль учителя в ретрансляции этих ценностей, с привлечением педагогических работников учреждений общего среднего образования.

Ключевые слова: реформа, новая школа, Государственный стандарт начальной школы, «Закон об образовании», компетентный подход, адаптационно-игровой цикл, образовательное пространство, инноватор, программа, ретрансляция, мотивация, знания, умения и навыки.

Pushko V. The problem of organizing the educational space of the New Ukrainian School

The article deals with the theoretical section of the problem of organizing the educational space of the New Ukrainian School on the basis of an analysis of the views of teachers, methodologists, scholars who participated in thematic discussions about the values of the New Ukrainian School and the role of the teacher in retransmitting these values, with the involvement of teachers of institutions of general secondary education.

Key words: reform, new school, state standard of elementary school, "Law on education", competence approach, adaptive-game cycle, educational space, innovator, program, retranslation, motivation, knowledge, skills and abilities.

Стаття надійшла до редакції 14.04.2018 р.